

Тоцька О. Л.

доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки, Луцьк, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4748-2134>

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ НАВЧАННЯ ОСІБ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Державна служба статистики України, серед іншого, збирає інформацію стосовно вищої освіти в нашій державі. Зокрема, на її сайті доступні статистичні дані про чисельність осіб, прийнятих на навчання до закладів вищої освіти (ЗВО) на початок 2020/2021 н. р., за джерелами фінансування навчання. На їх підставі можна провести структурний аналіз джерел фінансування навчання осіб у ЗВО України, що і є метою цієї публікації.

Для початку побудуємо таблицю, в якій відобразимо згадані вище дані, а також обчислимо на їх основі відносні показники.

Таблиця

Чисельність осіб, прийнятих на навчання до ЗВО на початок 2020/2021 н. р., за джерелами фінансування їх навчання*

Показник	Кількість осіб, прийнятих на навчання	У т. ч. для навчання за рахунок коштів		Із загальної кількості – прийняті на денну форму навчання	У т. ч. для навчання за рахунок коштів	
		бюджету	контракту		бюджету	контракту
Усього, осіб	399 248*	159 629	239 618	289 616*	146 973	142 642
%	100,00	39,98	60,02	72,54	50,75	49,25
Фаховий молодший бакалавр, осіб	63 509	36 000	27 509	52 789	33 903	18 886
%	100,00	56,68	43,32	83,12	64,22	35,78
Молодший бакалавр, осіб	1434	416	1018	1162	414	748
%	100,00	29,01	70,99	81,03	35,63	64,37
Бакалавр, осіб	207 421*	76 532	130 888	164 595*	71 824	92 770
%	100,00	36,90	63,10	79,35	43,64	56,36
Магістр, осіб	126 884	46 681	80 203	71 070	40 832	30 238
%	100,00	36,79	63,21	56,01	57,45	42,55

* Включаючи одну особу за галуззю знань «Право» за освітнім ступенем бакалавр, яка прийнята на денну форму навчання за рахунок коштів цільового пільгового кредиту.

Складено автором за: Вища та фахова передвища освіта в Україні у 2020 році. Державна служба статистики України : вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Як бачимо, на початок 2020/2021 н. р. до ЗВО України було прийнято на навчання 399 248 осіб, із котрих на контрактну форму навчання – понад 60 %. Тобто вступників-контрактників було в 1,5 раза більше, ніж бюджетників. Водночас чисельність осіб, прийнятих на денну форму навчання, становила 289 616 [1]. Тут співвідношення бюджетників і контрактників було майже однаковим 50,75:49,25 %.

За абсолютними показниками рейтинг загальної чисельності вступників за рахунок коштів бюджету виглядає так: бакалаври (76 532 особи), магістри (46 681 особа), фахові молодші бакалаври (36 000 осіб), молодші бакалаври (416 осіб); за рахунок коштів контракту: бакалаври (130 888 осіб), магістри (80 203 особи), фахові молодші бакалаври (27 509 осіб), молодші бакалаври (1018 осіб).

Водночас за абсолютними показниками рейтинг кількості вступників денної форми навчання за рахунок коштів бюджету виглядає так: бакалаври (71 824 особи), магістри (40 832 особи), фахові молодші бакалаври (33 903 особи), молодші бакалаври (414 осіб); за рахунок коштів контракту: бакалаври (92 770 осіб), магістри (30 238 осіб), фахові молодші бакалаври (18 886 осіб), молодші бакалаври (748 осіб).

Найбільша частка вступників за рахунок бюджету спостерігалася за рівнем фаховий молодший бакалавр (56,68 %), найменша – за рівнем молодший бакалавр (29,01 %). Якщо брати до уваги бакалаврів і магістрів, то співвідношення бюджетників і контрактників було майже однаковим: 36,90:63,10 % у першому випадку та 36,79:63,21 % у другому.

Структурний аналіз відносних показників вступників денної форми навчання 2020/2021 н. р. дав змогу виявити два майже дзеркальних співвідношення:

1) часток бюджетників та контрактників за рівнями фаховий молодший бакалавр і молодший бакалавр: 64,22:35,78 % і 35,63:64,37 %;

2) часток бюджетників та контрактників за рівнями бакалавр і магістр: 43,64:56,36 % та 57,45:42,55 %.

Отже, у 2020/2021 н. р. вступників ЗВО за рахунок коштів контракту було більше за всіма рівнями, крім фахового молодшого бакалавра. Водночас на денній формі навчання чисельність/частка контрактників переважала тільки за двома рівнями – молодшого бакалавра й бакалавра.

Список використаних джерел

1. Вища та фахова передвища освіта в Україні у 2020 році. *Державна служба статистики України* : вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 30.09.2021).